

Rat u Ukrajini. Dnevne novosti. 91. dan

Priredile Sofia Oliinik i Marjana Zavijska

Napadnuti gradovi. Krstareće rakete pogodile su Zaporožje rano ujutro. Tri rakete pogodile su Krivij Rih pri čemu su oštetile industrijski pogon. Sumsku oblast pogodilo je topničko granatiranje koje je došlo s ruskog teritorija. Oštećeno je oko 20 stambenih kuća u Krasnopilju pri čemu je oštećen i dalekovod. Polovica sela ostala je bez struje. Luhanska oblast i dalje je meta napada. Teške borbe vode se u blizini Severodonjecka koji je zbog neprekidnog granatiranja ostao u ruševinama. Rafinerija nafte u Lisičansku pretrpjela je još jedno granatiranje, rekao je Serhij Haidai, čelnik luhanske regionalne uprave. Rusko topništvo granatiralo je grad Liman u Donjeckoj oblasti gdje još uvijek žive civili. Tijekom dana u oblasti je poginulo 10 osoba, a je 12 ozlijeđeno. Mikolajiv su ponovno granatirale ruske snage raketnim sustavom BM-30 Smerch.

Okupirani gradovi. U Harkivu je prekinuta mobilna komunikacija ukrajinskih operatora Kyivstar i Vodafone. U međuvremenu, ruski okupatori su na privremeno okupiranom dijelu Harkivske oblasti uveli ruski rubalj uz još uvijek aktivne ukrajinske grivnje. Poduzeća i poduzetnici mogu iskazati cijene i u ukrajinskim grivnjama i u ruskom rublju po tečaju od 2 ruska rublja po 1 ukrajinskoj grivnji. U skoroj budućnosti, okupatori planiraju otvoriti podružnice ruskih banaka. Uvođenjem ruskog rublja, okupatori namjeravaju destabilizirati stanovništvo i prirediti uvjete za ukrajinsko pristupanje Rusiji. Otprilike [90 % ljekarni](#) u privremeno okupiranoj Harkivskoj oblasti ne radi, a cijene su skočile 3 do 5 puta za većinu dostupnih lijekova.

U [Melitopolju](#) u Zaporožskoj oblasti i dalje su prisutni problemi s mobilnom komunikacijom jer su je ruske vlasti isključile, najvjerojatnije zbog preraspodjele ruske vojne opreme.

U [Mauripolju](#), tijekom demontiranja ruševine visoke zgrade, pronađeno je otprilike 200 tijela. Sva tijela bila su u kasnom stadiju raspadanja. Mještani su odbili sakupiti i otpremiti tijela mrtvih, stoga su predstavnici „Ruskog ministarstva za izvanredne situacije” napustili ruševine ne poduzimajući ništa. Osim toga, u Mariupolju je zaustavljen postupak ponovnog ukopa iz dvorišta visokih zgrada. Jedan od razloga je početak radova pokapanja i ekshumacije takozvane državne korporacije „Ritual”. Ljudi koji žele pokopati pokojnika tijelo moraju odnijeti u mrtvačnicu i priložiti dokaz u obliku videozapisa da je pokojnika navodno „ubila ukrajinska vojska”.

Vanjska politika. Vijeće EU-a usvojilo je [uredbu](#) o dopuštanju privremene liberalizacije trgovine i drugih trgovinskih koncesija na određenu ukrajinsku robu. „*To znači da se godinu dana neće naplaćivati uvozna carina na cjelokupni ukrajinski izvoz robe u Europsku uniju. Zahvaljujući ovim mjerama, EU će biti u mogućnosti značajno podržati ukrajinsko gospodarstvo*”, navodi se u priopćenju. Odluka bi uključivala ukidanje svih carina u skladu s glavom IV. Sporazuma o pridruživanju, prikupljanje antidampinških pristojbi na uvoz iz Ukrajine i primjenu općih pravila uvoza na uvoz iz Ukrajine.

Mađarski predsjednik vlade Viktor Orbán [proglasio je](#) izvanredno stanje. „*Vladi će biti omogućen veći prostor za djelovanje te će imati priliku za brzi odgovor na posljedice rata u Ukrajini,*” rekao je Orbán. Prema njegovim riječima, vlada će objaviti svoje prve mjere tijekom izvanrednog stanja u srijedu, 25. svibnja. Odluka je donesena kao odgovor na „gospodarsku krizu” uzrokovanu ratom u susjednoj Ukrajini i sankcije protiv Rusije, kao i na mjere koje je uvela EU. Orbán je uveo slične hitne mjere tijekom pandemije koronavirusa, međutim cjelokupno poslovanje nije se mijenjalo.

Naftne sankcije protiv Rusije neće biti odobrene na sastanku na vrhu EU-a. Predsjednica Europske komisije izjavila je za [POLITICO](#) da „ne očekuje” sporazum o zabrani nafte sljedeći tjedan. Prošlo je gotovo tri tjedna otkako je Ursula von der Leyen predložila „potpunu zabranu” cjelokupnog uvoza ruske sirove nafte i naftnih derivata kako bi se smanjili prihodi koji pomažu u financiranju ruskog rata u Ukrajini. U pismu predsjedniku Europskog vijeća, mađarski premijer Viktor Orbán [napisao je](#) da naftne sankcije ne bi trebale biti tema rasprave na sastanku na vrhu EU- sljedećeg tjedna.

U međuvremenu, Europska komisija priprema temelje za zakonsko [oduzimanje imovine](#) osumnjičenim kriminalcima, uključujući one koji izbjegavaju sankcije Europske unije protiv Kremļa.

Voditelj ureda predsjednika Ukrajine, Andrej Ermak, [najavio je](#) osnivanje međunarodne savjetodavne skupine koja će razviti prijedloge za sigurnosna jamstva za Ukrajinu. Skupinu će voditi bivši glavni tajnik NATO saveza Anders Fogh Rasmussen.

[Izvešće](#) međunarodnog monetarnog fonda ukazuje na pet čimbenika koji će oblikovati globalno gospodarstvo 2022. godine: rat u Ukrajini, zaoštavanje monetarne politike, nestabilnost tržišta financija, smanjenje proračunske potrošnje, negativni trendovi u kineskom gospodarstvu i pristup cjepivima protiv pandemije. Prema najnovijoj prognozi međunarodnog monetarnog fonda za travanj 2022., globalni rast smanjit će se na 3,6 % u 2022. godini u odnosu na procijenjenih 6,1 % u 2021. godini i u odnosu na prognozu u siječnju 2022. godine od 4,4 %. Predviđa se da će se Ukrajina i Rusija suočiti s ozbiljnim smanjenjem BDP-a za više od 30 %, odnosno za gotovo 10 %. Ruski rat u Ukrajini imat će utjecaj na regionalnu stabilnost i gospodarski rast.

Najnovije ankete. Kijevski Međunarodni institut za sociologiju [objavio je rezultate](#) nedavnog istraživanja u kojemu je 82 % ispitanika izjavilo da ne podržava nikakve teritorijalne ustupke jer bi to produžilo rat i povećalo prijetnju ukrajinskoj

neovisnosti. U svim ukrajinskim oblastima većina stanovništva protivi se bilo kakvim teritorijalnim ustupcima. Čak i na istoku, gdje se trenutačno vode intenzivne borbe, 68 % se protivi ustupcima (samo 19 % je spremno na ustupke), a na jugu 83 % se protivi ustupcima (samo 9 % je spremno na ustupke).

Sociološka skupina „Rating” održala je još jedan niz [nacionalnih socioloških istraživanja](#), ovoga puta posvećenih osobnim slobodama, sigurnosti i posjedovanju oružja civila. Neki od ključnih rezultata: 73 % ispitanika situaciju u zemlji smatra napetom. Pravo na zaštitu vlastitog života najvažnije je pravo za ispitanike danas (58 %) u odnosu na druga ključna prava zajamčena Ustavom Ukrajine. Sloboda govora najvažnije je pravo za 32 %, pravo na osobni integritet za 30 %, pravo na rad za 27 %, pravo na socijalnu zaštitu za 25 % i pravo na imovinu za 21 %. Sloboda kretanja najvažnije je pravo za 14 %, sudska zaštita za 13 %, obrazovanje za 11 %, sigurno okruženje za 8 %, vjerska sloboda za 7 % i pravo na poduzetništvo za 6 %. Tijekom rata, udvostručio se udio onih koji podržavaju pravo građana Ukrajine na posjedovanje vatrenog oružja i streljiva. Danas 58 % podržava takvu inicijativu, dok 39 % ne podržava (prije rata ta je skupina brojala 70 %).

Rat kroz objektiv. Fotoreporter Paolo Pellegrin putovao je 4000 kilometara po ratom razorenoj Ukrajini zajedno s piscem Jamesom Verinijem za članak o Harkivu, gradu na istočnom dijelu zemlje koji je uništen ruskim granatiranjem. [Fotodokumentacija](#) prikazuje mučnu sliku uništenih života od zapada prema istoku.

Pod okupacijom. Od 25. veljače do 1. travnja 2022. selo Zdviživka u predgrađu Buče u Kijevskoj oblasti okupirale su ruske postrojbe. Više od 800 stanovnika našlo se pod okupacijom, uključujući stotinjak djece. [Videozapis](#) sadrži svjedočanstva mještana koji su preživjeli okupaciju te snimke okupatorskih akcija u selu u prvom tjednu nakon njihovog povlačenja.

Kutak za čitanje.

- [Ukraine's natural environment is a casualty of war. The damage could be felt for decades - CNN](#)
- [Experts say Ukraine war shows we need a new way to feed the world – POLITICO](#)
- [As a refugee scholar, I want to make Ukrainian studies more visible | Nature Human Behavior](#)
- [Visualizing Air Raid Sirens in Ukraine / Volodymyr Agafonkin / Observable \(observablehq.com\)](#)

Statistika.

- 125 tisuća četvornih kilometara ukrajinskog zemljišta (20,7 %) trenutačno je [privremeno okupirala](#) Rusija.
- Trenutačno se u Ukrajini istražuje oko 13 000 slučajeva ruskih ratnih zločina. Javno tužiteljstvo sastavilo je popis od oko 600 osumnjičenih koji bi mogli biti uključeni u ove zločine. Na sudu [će biti podignuta optužnica](#) protiv 48 Rusa.
- Od početka rata poginulo je 238 [djece](#), a više od 433 ih je ozlijeđeno.
- Glavni stožer oružanih snaga Ukrajine objavio je procjenu ukupnih gubitaka ruske vojske do 10 sati ujutro, 25. svibnja 2022.: osoblje – oko 29 450, tenkovi – 1305, borbena oklopna vozila – 3213, topnički sustavi – 606, višecijevni raketni bacači – 201, protuzračni sustavi – 93, zrakoplovi s nepomičnim krilima – 206, helikopteri – 170, bespilotne zračne letjelice operativno- taktične razine – 491, krstareće rakete – 112, plovila i laka teretna plovila – 13, kamioni i cisterne za gorivo – 2213, posebna oprema – 44.

Svako djelo je vrijedno, nijedan doprinos nije premalen!

- Podržite „[Pokret za ukrajinske žene veteranke](#)” koji opskrbljuje žensko vojno osoblje potrebnom opremom te pruža podršku veterankama. Trenutačno se ova nevladina organizacija bavi [prikupljanjem novčanih sredstava](#) za radioodašiljače, kao i za lijekove i hranu.
- Dijelite ove najnovije informacije o situaciji u Ukrajini putem društvenih mreža, lokalnih medija ili širenjem ovih kratkih novosti.
- Pretplatite se na naše dnevne novosti na [Twitteru](#) i na [našoj mrežnoj stranici](#).
- Naš projekt možete podržati donacijama putem usluge PayPal. Više informacija potražite [ovdje](#).

Hvala vam što podržavate Ukrajinu! Slava Ukraini! Slava Ukrajini!